

Hvad er en rimelig svarfrist ved partshøring?

af konsulent Erik Jappe

I DUKH får vi jævnligt henvendelser fra borgere, der ikke kan forstå, at kommunen kan bruge ganske lang tid på at behandle deres sager, mens borgeren så i forbindelse med en partshøring skal svare inden for ganske kort tid. I DUKH har vi i nogle tilfælde set frister på nogle få dage. Det stiller borgerne i en vanskelig situation, idet de ofte har behov for at drøfte sagen med andre for afklaring af sagens aspekter.

Kort om reglerne om partshøring og svarfrister

Efter [forvaltningslovens](#) § 19 gælder det som hovedregel, at kommunen skal partshøre borgeren i de tilfælde, hvor man må antage, at borgeren ikke kender de oplysninger, som er grundlaget for kommunens afgørelse. Her skal kommunen informere borgeren om oplysningerne, og borgeren skal have mulighed for at udtale sig om dem. Det gælder dog kun, hvis oplysningerne er til ugunst for borgeren og er af væsentlig betydning for sagens afgørelse.

Det afgørende er, om borgeren må antages at vide, at oplysningerne indgår i grundlaget for myndighedens afgørelse. Partshøring kan derfor ikke undlades, blot fordi borgeren ved, at myndigheden er i besiddelse af oplysningerne (evt. fordi de er afgivet af borgeren selv), hvis borgeren ikke er klar over, at de indgår i sagen.

Myndigheden kan fastsætte en frist for afgivelsen af udtalelse

I [vejledningen til forvaltningsloven](#) er det angivet i pkt. 106:

”Ved fastsættelsen af en frist bør der gives den pågældende part rimelig tid til at sætte sig ind i oplysningerne og overveje udtalelsens form og indhold. Der kan i den forbindelse tages hensyn til omfanget af oplysningerne og til sagens karakter, herunder om parten tidligere har haft lejlighed til at udtale sig om andre dele af sagen. Der kan endvidere tages hensyn til, om sagen er af en sådan karakter, at parten typisk vil kunne have interesse i at lade en sagkyndig vurdere sagen og medvirke ved udformningen af udtalelsen. Der bør også tages hensyn til andre private eller offentlige interesser, navnlig andre parters interesse i en hurtig behandling af sagen.”

Partshøringsregler gælder uanset fastsatte sagsbehandlingsfrister

Kommunen kan ikke undlade at partshøre borgeren med henvisning til kommunens almindelige sagsbehandlingsfrister fastsat i henhold til [retssikkerhedslovens](#) § 3.

Bemærk dog: I forvaltningslovens § 19, stk. 2, nr. 2 er det anført, at kommunens pligt til at partshøre borgeren ikke gælder, hvis partshøringen medfører en overskridelse af en lovbestemt tidsfrist. Et eksempel på en sådan er 4 mæne-

ders reglen i forbindelse med en børnefaglig undersøgelse ([servicelovens](#) § 50, stk. 6).

Jon Andersen skriver i bogen Socialforvaltningsret (4. udg. 2012) på s. 263 følgende herom:

”Undtagelse efter nr. 2 kan gøres, hvis en ufravigelig frist i loven ikke kan overholdes, såfremt partshøring gennemføres. Der sigtes ikke til de frister, som ifølge retssikkerhedslovens § 3, stk. 2, skal fastsættes for behandlingen af sociale sager. Disse frister har karakter af ordensforkrifter, som kan fraviges, og som derfor ikke stiller sig hindrende i vejen for, at sagen udskydes af hensyn til partshøring, jf. [SM F-3-01](#). Er der tale om en ufravigelig frist, skal myndigheden loyalt tilrettelægge partshøringen, så den så vidt muligt gennemføres inden fristens udløb.”

Hvad er en rimelig frist?

Der er ikke noget entydigt svar på, hvad der er en rimelig frist. En god rettesnor er, at jo mere kompleks og omfattende en sag er, desto længere svarfrist skal sagsbehandleren give borgeren. Kommunen skal således foretage en konkret vurdering af, hvor lang en høringsfrist borgeren skal have.

I [principafgørelse F-5-01](#) fandt Ankestyrelsen, at den givne frist på 8 dage i forbindelse med partshøring over daværende nævn mødeoplæg var tilstrækkelig. Fra afgørelsen:

”Begrundelsen herfor var, at denne frist måtte anses for at have givet manden rimelig tid til at sætte sig ind i sagens oplysninger og overveje udtalelsens form og indhold, og at sagen ikke skønnedes meget kompliceret eller omfanget af oplysninger meget stort.”

I [principafgørelse 207-11](#) fandt Ankestyrelsen, at en partshøringsfrist på syv dage mellem jul og nytår ikke var en rimelig frist. Fra afgørelsen:

”Ved fastsættelsen af en rimelig frist burde myndigheden have inddraget, at i perioden mellem jul og nytår er det kutyeme, at mange virksomheder og myndigheder holder lukket, og posten i samme periode kan være forsinket på grund af helligdagene og de mange forsendelser.”

Det fremgår i øvrigt af afgørelsen, at Ankestyrelsen ved vurderingen af, at partshøringsfristen var for kort, lagde vægt på, at partshøringskrivelsen omfattede en speciallægeerklæring, som var et meget væsentligt dokument i sagen.

Efter DUKH's vurdering er en svarfrist på ca. 7-8 dage rimelig i ukomplicerede sager. I DUKH ser vi dog eksempler på

svarfrister helt ned på nogle få dage, hvilket ikke kan anses for at være i overensstemmelse med lovgivningen.

I de mere komplicerede sager, hvor der træffes afgørelser af vidtgående betydning for borgeren, kan der som nævnt i vejledningen til forvaltningsloven tages hensyn til, om borgeren vil kunne have interesse i at lade en sagkyndig vurdere sagen og medvirke ved udformningen af udtalelsen. Derfor vil en noget længere svarfrist være relevant i disse tilfælde.

Forlængelse af frist

Kommunen bør i langt de fleste tilfælde forlænge fristen, hvis borgeren beder om det. Fra [vejledningen til forvaltningsloven](#) (pkt. 106):

”Hvis parten anmoder om at få fristen forlænget, bør en sådan anmodning normalt imødekommes, medmindre det vil være væsentligt i strid med de hensyn, der lå til grund for fastsættelsen af fristen.”

Det betyder, at kommunen i langt de fleste tilfælde bør imødekomme en anmodning om forlængelse af den angivne svarfrist - også selv om det vil medføre en mindre overskridelse af de fastsatte sagsbehandlingsfrister efter retssikker-

hedslovens § 3 (se evt. [Praksisnyt nr. 23 om hurtighedsprincippet](#)).

Hvis borgeren ikke overholder svarfristen

Hvis borgeren af en eller anden grund ikke når at svare inden for den angivne svarfrist, har kommunen ret til at træffe en afgørelse, uden at borgerens kommentarer m.v. foreligger. I vejledningen til forvaltningsloven (pkt. 106) er det anført:

”Det bør under alle omstændigheder tilkendes parten, at myndigheden er berettiget til at træffe afgørelse i sagen, hvis fristen overskrides, uden at afvente partens svar.”

Afrunding

En rimelig svarfrist ved partshøring må afhænge af sagens kompleksitet og omfang. Kommunen skal konkret vurdere, hvor lang en svarfrist en borger skal have.

Hvis borgeren ønsker denne frist forlænget, skal en sådan anmodning normalt imødekommes. Meningen med partshøringsreglerne er således, at borgeren skal have rimelig tid til at sætte sig ind i oplysningerne og overveje udtalelsens form og indhold. Hvis borgeren alligevel ikke svarer inden for tidsfristen, har kommunen ret til at træffe afgørelse i sagen.